

Nemzetközi textilvegyész és kolorista kongresszus Budapesten

Orbán Istvánné dr., dr. Víg András

Kulcsszavak: IFATCC, Textil színezés, Textil kikészítés, Textilkémia

A Textilvegyész és Kolorista Egyesületek Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Associations of Textile Chemists and Colourists, IFATCC) 23. kongresszusát Budapesten tartotta 2013. május 8. és 10. között, ami a magyar textilipar számára nagy kitüntetést jelent. Fővárosunk immár másodszor adott otthont ennek a rendezvénynek, először 1981-ben kapott erre lehetőséget. A mostani kongresszus a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület és a Magyar Kémikusok Egyesülete közös szervezésében, nagy nemzetközi érdeklődés mellett zajlott le.

Az IFATCC küldöttértekezlete

A kongresszust megelőző napon az IFATCC alapszabályában előírtaknak megfelelően küldöttértekezletet tartottak, ahol a szövetség tagországai 2-2 küldöttel képviseltették magukat.

Az IFATCC működését további egy évig, vagyis a következő küldöttértekezletig biztosító lényeges döntések a következők:

- Elfogadta a küldöttértekezlet a pénzügyi jelentést és annak auditálását, megköszönve a kincstárnok és a két auditor munkáját.

- Sikeresen, konszenzussal megoldottuk a tanácskozási joggal rendelkező orosz és román tagegyesületek elmaradt tagdíjának rendezését. Ezek az egyesületek kifizették a küldöttértekezlet által meghatározott tagdíjat, így továbbra is megtarthatják tagságukat. A spanyol tagegyesület elnökének kérését megvitattva megállapodtunk az általuk a jövő évtől fizetendő tagdíj módosításában, tényleges aktív taglétszámuk alapján. Ez lehetővé tette, hogy ők is megtarthassák IFATCC tagságukat.

- A kincstárnok javaslatára elfogadtuk, hogy az IFATCC székhelyét Svájcban Franciaországba helyezzék át, mivel Svájc kilépett az IFATCC-ból. A székhelyáthelyezés jogi hátterének tisztázására a szövetség gazdasági ügyeiért felelős pénztárnok kapott megbízást.

- Elfogadtuk prof. dr. Víg Andrásnak az IFATCC 23. kongresszusa szervező munkájáról tartott beszámolóját

- Elfogadtuk dr. Jan Marek előadását az IFATCC 2016-ban Pardubicében, a cseh egyesület által megrendezendő következő kongresszusának előkészületeiről.

Giuseppe Rosace,
az új titkár

- Ismét megszavaztuk, hogy a következő IFATCC kongresszuson is tagországokként 2 diák (főiskolai, egyetemi illetve PhD hallgató) részvételi díját az IFATCC ösztöndíj tanácsa fedezze.

- Megválasztottuk az IFATCC új titkárát Giuseppe Rosace, a Bergamoi Egyetem professzora sze-

Megnyitó

mélyében. (A korábbi titkár, Markus Krayner ugyanis 2011-ben lemondott posztjáról, ezért a mostani kongresszus megszervezhetősége érdekében ezt a felelősségteljes posztot 2010-től a kongresszus végéig *Orbán Istvánné dr.* látta el sikeresen, közmegegyezéssel.)

A kongresszus hivatalos megnyitását megelőző nap esti programja egy igen jól sikerült fogadás volt, amelyen több mint százan vettek részt. A kiváló hangulatban lezajlott rendezvény lehetőséget nyújtott a kongresszus résztvevőinek, hogy kötetlen formában találkozhassanak egymással, megalapozva a nagyszabású rendezvény baráti atmoszféráját.

A 23. kongresszus

Az IFATCC 23. kongresszusán 5 kontinens 25 országból 180 fő vet részt. A Nemzetközi Tudományos Bizottság 57 szóbeli előadást fogadott el, amelyek közül 17 a plenáris fórumon, további 40 pedig a három szekcióban hangzott el. A poszteres szekcióban 63 posztert mutattak be.

A 180 résztvevő mintegy 20 %-a legnagyobb örömmünkre fiatal textilvegyész ill. kolorista volt. A fiatalok jelentős arányú részvétele többek között az IFATCC ösztöndíj bizottságának köszönhető, amely tagországokként 2 fiatal szakember részvételi díját fedezte. Fontos kihangsúlyozni a szponzorok (Swisscolor Kft., Anilin Rt., Bezema, Wacker, G&G Instruments Ltd.) szerepét is, ezek további fiatalok részvételét tették lehetővé.

A megnyitó ünnepségen a kongresszus résztvevőit köszöntötte a Nemzeti Innovációs Hivatal képviselő *Szabó Rita*, aki Korányi László, a Hivatal kül- és belkapcsolati elnökhelyettese nevében mondott köszöntőt, és *prof. dr. Kroó Norbert*, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, elnöki tanácsadója. Mindketten hangsúlyozták az esemény jelentőségét, aktualitását és jó munkát, sok sikert kívántak. A szervező egyesületek nevében *dr. Pataki Pál*, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület elnöke, és *prof. dr. Szalay Péter*, a Magyar Kémikusok Egyesületének alelnöke köszöntötte a kongresszuson megjelenteket és elismeréssel adózott a szervezőknek. Ezt követően *prof. dr. Víg András*, az

IFATCC elnöke nyitotta meg hivatalosan az IFATCC 23. kongresszusát. Ezután vette kezdetét az érdemi munka a plenáris előadásokkal.

Előadások

A kongresszusról megjelent kiadvány első oldalán prof. dr. Rusznák István és prof. dr. Vig András következő szavait olvashatjuk:

„Az a tény, hogy a Textilvegyész és Kolorista Egyesületek Nemzetközi Szövetsége ismét felkérte – az 1981-es első alkalom után – a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesületet, hogy szervezze meg a szövetség 23. kongresszusát, nagy megtiszteltetés számunkra. A textilvegyészek és koloristák fontos szerepet játszanak a kényelmes és divatos textíliák előállításában. A kémiai ipari folyamatok és beavatkozások során – beleértve a textilipart is – a környezetre és a felhasználókra ártalmas anyagok keletkezhetnek. A jelen kongresszus központi témája a textilkémiai folyamatok és műveletek fejlesztése a környezet- és felhasználóbarát („zöld”) technológiák irányában.”

Az itt megjelent célkitűzésnek megfelelően hirdettük meg a kongresszus fő témaköreit:

- Textilkémia a fenntarthatóság biztosítására a környezetterhelés minimálása figyelembevételével.
- Innováció a textilipari folyamatokban.
- Minőség, környezetvédelem és biztonság.
- Textilgépgyártás és környezettudatosság.
- Digitális nyomás – a textilnyomás új lehetősége a környezet megóvása érdekében.
- A divat, mint a textilgyártás hajtóereje.

Az elhangzott előadások színvonalasak voltak és nagy érdeklődést váltottak ki. Számos kérdés és hozzászólás hangzott el közvetlenül az előadások után és sok esetben további konzultációra került sor a későbbiekben, a kávészünetekben.

Az elhangzott előadások témáiból ízelítőül, a teljesség igénye nélkül, a következőket soroljuk fel:

- Akrilszálak korona plazma kezelésének hatása kationos színezékfelvételükre.
- Új, az onkológiában terápiás célra alkalmazható textíliák kidolgozása a toxicitás csökkentésére és a hatóanyag irányított célba juttatására.
- Malária és trópusi nátház elleni védelemre alkalmas textíliák.
- A textíliák felületére ultrahang segítségével, mosásállón felvihető anitbakteriális hatású ZnO, CuO, MgO nano-részecskék (SONO-kemikáliák) alkalmazása kötszerek és ágyneműk gyártására, a kórházi fertőzések megakadályozására.
- Cellulózszálak reaktivitásának növelése nagy energiájú besugárzással.
- Fémionok hatékony abszorbeálására képes nemszőtt textíliák készítése elektron-besugárzás alkalmazásával.
- Pamutszálak lángmentesítése halogénmentes foszfor-szilícium hibrid filmekkel, és az égésgátló hatás jellemzése.
- Textíliák új, öko- és biotechnológiai nedves kezelései, a környezet terhelésének összehasonlítása a hagyományos technológiák hatásával.
- A Clariant 4E elv, a vegyszerek és a termelési folyamatok környezetbarát kiválasztására.

- A BIOTEX program célja biológiai alapú, versenyképes, nedves kikészítési technológiák alkalmazásával, innovatív textíliák előállítása.

- Az Öko-Tex STeP követelménye a fenntartható textiltermékek előállításához és forgalmazásához.

- A MATEX ECO applikátor (Monforts) – a fuláros telítés új, gazdaságos, energiatakarékos és kreatív megoldása, amellyel a szén-dioxid kibocsátás csökkenthető. (ADIDAS „lábnyom” előírás.)

- Polietilén szálak felületének módosítása ionos oldatokkal, ezáltal pamut jellegűvé alakítása.

- Gyapjú nemezelődés-mentes kikészítése környezetbarát eljárással.

- Rostos és vágott cellulózszálak felületi és terjedelmességi tulajdonságainak elemzése.

- Polilaktid/gyapjú és poliészter/gyapjú szálasanyag-keverékek viselési tulajdonságai.

- Termikus analízis felhasználása a szintetikus szálasanyagok jellemzésére.

- A digitális textilnyomás jövője és a DURST szerepe a környezet megóvásában.

- Vizes bázisú inkjet tinták a digitális nyomásban.

A tekintélyes kongresszuson szép számmal tartottak előadást ill. mutattak be posztert a magyar textilipar képviselői is:*

- Hirschler Róbert: Fehérség meghatározás optikailag fehérített textíliákon.

- Borsa Judit: Textíliák funkcionálizálása nagy energiájú besugárzással.

- Nagy Henrietta Judit: Metilnarancs fotoiniciált reakciói komplexképző vegyületek jelenlétében.

- Szabó Orsolya: Kisfrekvenciájú ultrahang hatása a celluláz enzim aktivitására és hatékonyságára.

- Szabó Rudolf, Szabó László: Új textiltechnológiák – kihívások és megoldások.

- Csiszár Emília: A darálás hatása a cellulózalapú szálasanyagok felületi és tömbi tulajdonságaira.

- Bocz Katalin: Biológiai teljesen lebontható, kompozitokkal erősített természetes szálak lángállósága.

A 62 poszter között 16 magyar szerző mutatkozott be:

Bíró Enikő, Csiszár Emília, Hajdu Laura Sára, Jancsó Eszter, Jurecska Laura, Juvancz Zoltán, Kócsné Palicska Livia, Nagy Edit, Orbánné Piskó Ágota, Sallay Péter, Szabó Orsolya.

Díjazott előadások és poszterek

A 23. kongresszuson adták át először a „Legjobb ifjú textilvegyész” és a „Legjobb poszter” díjakat, amelyeket a díjazottak a kongresszus elnökétől vehettek át.

A „Legjobb ifjú textilvegyész” díjat és az ezzel járó egy évi előfizetést az International Dyer c. szakfolyóiratra Bocz Katalin, a BME Szerves Kémia és Technológia Tanszék PhD hallgatója kapta.

A „Legjobb poszter” díjakat és az ezzel járó 12 hónapos előfizetést a Mobile Tex c. szakfolyóiratra a következők kapták:

1. helyezett: Kazamasa Hirogaki (Fukui Egyetem, Japán),

*) A felsorolás az előadások kivonatainak gyűjteményében való előfordulásuk sorrendjének felel meg.

2. helyezett: *Emanuela Guido* (Bergamoi Egyetem, Olaszország),

3. helyezett: *Jurecska Laura* (Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest).

* * *

A kongresszus befejezéseként a kongresszus elnöke, *dr. Vig András* értékelte a kongresszus munkáját, megköszönte az előadóknak átfogó és aktuális előadá-

saikat, a poszterek bemutatóinak a színvonalas posztereket és az aktív részvételt. Köszönetet mondott továbbá a kongresszus sikeres megvalósításában közreműködőknek, mind a TMTE mind az MKE munkatársainak, akiknek áldozatos munkája nélkül a rendezvény ilyen eredményesen nem jöhetett volna létre.

Végezetül *dr. Jan Marek*, az IFATCC következő elnöke meghívta a résztvevőket a szövetség 2016-ban Pardubicében sorra kerülő 24. kongresszusára.

Bocz Katalin

Jurecska Laura

A magyar díjazottak